

KÄRÄJÄOIKEUS HYLKÄSI PÄÄKAUPUNKISEUDUN ATEISTIEN KANTEEN (12.11.2007)

Helsingin käräjäoikeus hylkäsi 7.11.2007 antamassaan tuomiossa (07/31155) Pääkaupunkiseudun ateistit ry:n (PAT) Vapaa-ajattelijain liitto ry:tä (liitto, VAL) vastaan nostaman kanteen PAT:n erottamisasiassa. PAT velvoitettiin korvaamaan liiton oikeudenkäyntikulut 1.988,99 euroa korkoineen 7.12.2007 lukien.

Tuomion mukaan kantajan kirjallisina todisteina mainitaan vain yksi Uudenmaan veroviraston maksuunpanopäätös.

Erottamisen perusteet

Liitto käytti erottamisen perusteena yhdistyslain 14 §:n 2 kohtaa. Sen mukaan jäsen voidaan erottaa, jos hän ”on menettelyllään yhdistyksessä tai sen ulkopuolella huomattavasti vahingoittanut yhdistystä”. Lisäksi perusteena oli liiton sääntöjen 5§:n 2 momentin 3 kohta, jonka mukaan jäsenyhdistys voidaan erottaa liitosta, jos se ”menettelyllään liitossa tai sen ulkopuolella vakavasti vaikeuttaa liiton toimintaa”.

Todistelu

Tuomion mukaan varkausepäilyt liitossa ”perustuvat siihen, että paperin anastamisesta on tehty rikosilmoitus poliisille, mutta poliisi ei ottanut asiaa tutkittavaksi”. Tämä on ilmaistu vaillinaisesti. Varkausepäilyiden perusteeksi on esittää muutakin. Tuomiossa on jätetty mainitsematta avainten katoamiset VAL:ssa ja Kimmo Sundströmin arvokkaan tietokonelevykkeen anastaminen, jonka anastuksen tekijät ovat (kirjallisesti) tunnustaneet.

Vastaajan ja Paula Vasaman kertomaksi sanotaan, että ”Kantajan toiminta on aiheuttanut vastaajaan kohdistuvaa halveksimista.” Tämä oli tuomarin oma arvio, jonka Vasama tosin vahvisti.

Vasaman mukaan perätöntä laskua koskeva tutkintapyyntö oli tehty vahingoittamistarkoituksessa.

Johtopäätökset

Tuomiossa on esitelty yhdistyslakikirjojen käsityksiä erottamisasiassa. Mm. sisäisen opposition olemassaolo on hyväksyttävä, vaikka se vaikeuttaisikin yhdistyksen toimintaa. Vahinkokäsitettä koskee se, että erottajan on voitava näyttää huomattavan vahingon syntyminen sekä syy-yhteys erotetun jäsenen toiminnan ja vahingon välillä. Yleisön tietoon saatettu arvostelu ei riitä erottamisperusteeksi, kun se on asiallista ja tosiasioihin perustuvaa. Asiaton, loukkaavaan kielenkäyttöön ja henkilökohtaisuuksiin menevä arvostelu riittää erottamisperusteeksi vasta silloin, kun se täyttää rikoslain herjauksen ja solvauksen tunnusmerkit. Perättömien tietojen levittäminen on useimmiten yhdistystä vahingoittavaa toimintaa, mutta tällöinkin vahinko on osoitettava.

Tuomion mukaan kantajan käyttämä sana ”veronkierto” on ”huomattavasti kielteisempi” ilmaus kuin verotuslain (laki verotusmenettelystä) 28 §:ssä mainittu tilanne, jossa toimenpiteelle on annettu sellainen oikeudellinen muoto, joka ei vastaa asian varsinaista luonnetta.

”Veronkierto-nimistä rikosta ei ole olemassa. Tuomiossa lausuttua arviota voi epäillä. Jos liiton toiminnasta konsulttipalkkion maksuasiassa olisi tehty rikosilmoitus, mainittu toiminta olisi ehkä voitu katsoa verorikkomukseksi, lieväksi veropetokseksi tai veropetokseksi (jotka kaikki ovat rikoksia). Kysymys oli huomioon ottaen maksumenettelyn itsepäinen jatkaminen vastoin verottajan ohjausta ja se, ettei konsulttityön tuloksia lainkaan syntynyt - vuosikausia jatkuneesta

(korkopäiviä enimmillään 1431), harkitusta ja epämääräisellä sopimuksella paikatusta verojen sekä maksujen (ennakonpidätys ja sosiaaliturvamaksu) välttämisestä hyödyn hankkimiseksi sekä liitolle että Keravan Uurnahautausmaa Oy:lle.

Tuomion mukaan katkelma kantajan periaatteista on kantajan oman kertomuksen mukaan kohdistunut vastaajaan.

Tässä on selvennettävä, että periaatteet saivat kyllä innoitusta liiton epäasiallisesta toiminnasta, mutta ne on silti suunnattu jäsenhakijoille ja yleisölle, kuten kantaja kertoi. PAT ei odota jäsenhakemuksia liiton jäsenyhdistysten jäseniltä vaan yleisöltä.

Varkauksien osalta tuomiossa sanotaan, ettei niistä ole ”edes rikosilmoitusta”, vaikka Raimo Toivosen tekemä rikosilmoitus mainittiin istunnossa. Tuomioistuin pitää tätä vihjailevana väärin tietojen levittämisenä, vaikka esim. tietokonelevykkeen anastuksen osalta on olemassa teki-
jöiden kirjallinen tunnustuskin. Johtopäätös on vastoin istunnossa lausuttua.

Tuomion mukaan myös ”vihjaus veronkiertoon” on loukkaava ja vihjaileva.

Kantaja ei ole kuitenkaan esittänyt asiaa millään muotoa vihjailevasti. Sekä verotarkastuskertomus että maksuunpanopäätökset olivat tuomioistuimen tiedossa. Voidaan vain keskustella siitä onko sanan ”veronkierto” käyttö oikein vai väärin eli onko liitossa tapahtunut laiminlyönti sanan veronkierto nähden sitä vähäisempää vai sitä vakavampaa. On selvää, että kaikenlainen verojen välttely vahingoittaa vastaajan mainetta, mutta siihen PAT on syytön.

Käräjäoikeus viittaa asiattomaan, loukkaavaan ja henkilökohtaisuuksiin menevään kielenkäyttöön ja katsoo, että erottamisperusteet ovat olleet voimassa. On tosin huomattava, että lausuttua ei nyt sanota perättömäksi. Loukkaavuus ja perättömyys ovat eri asioita. Joka tapauksessa tuomarin kantaan on mahdotonta yhtyä.

Tuomion mukaan kantajan artikkelit olivat aiheuttaneet sen, että jäseniä on eronnut ja uusia jäseniä ei ole liittynyt yhdistykseen, kun kirjoitukset on julkaistu kantajan sivuilla.

Kantajan sivuilla on julkaistu vuosien varrella yli 200 uutista, artikkeleita ja tiedotetta, joten syy-yhteys jäsenkadosta ja jäsenhakemusten lakkaamisesta (joka ei edes pidä paikkaansa) sekä niiden kirjoitusten välillä, joista PAT:ia nyt moititaan, jäi näyttämättä.

Myös maininnat valehtelusta, jota ei istunnossa edes käsitelty, käräjäoikeus katsoi loukkaaviksi. Minkälaisia pulmusia liitossa onkaan!

Tuomiossa kirjoitetaan: ”Myös maininnat valehtelusta ja veronkierrosta ovat loukkaavia. Perättömien väitteiden on katsottava aiheuttavan huomattavaa vahinkoa kantajan maineelle ...”. Katsooko tuomari tässä kohdassa, vastoin aiempaa, että väitteiden loukkaavuus perustaisi niiden perättömyyden? Kantajan käsityksen mukaan minkään väitteen perättömyyttä ei kyetty näyttämään. Väitteet ovat tosia.

Kokonaisuutena tuomari katsoi, että liitolle oli aiheutunut huomattavaa vahinkoa. Samat perusteet kelpasivat myös siihen, että vastaajan toimintaa oli vakavasti vaikeutettu. Sundström oli laatinut artikkelit ja oli tutkintapyynnön tehdessään ollut PAT:n varapuheenjohtaja. Koska kantaja oli sallinut kirjoitusten julkaisemisen kotisivullaan eikä kantajan johto ollut irtisanoutunut Sundströmin menettelystä, tuomari katsoi, että kyseessä oli kantajan menettely. Kantaja on käräjäoikeuden mielestä näyttänyt, että erottamisperusteet ovat olleet olemassa, joten kanne hylättiin.

Myös kantajan vahingonkorvausvaatimus, 173,70 euroa, sen johdosta, että verkkosivujen takia liitto ei ollut myöntänyt PAT:lle tukea EU-elintarvikejakeluun, hylättiin.

PAT on ilmoittanut tyytymättömyyttä ratkaisuun.

Kimmo Sundström